

ชื่อวิทยานิพนธ์ : วิเคราะห์เกณฑ์การตัดสินทางพุทธจริยศาสตร์จากการสร้างเครื่องรางใน  
สังคมไทย

ผู้วิจัย : นายพัฒนา ใจหล้า

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (ปรัชญา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระวิสิทธิ์ จิตวิสิทธิ์, ดร., พธ.บ. (จริยศึกษา), พธ.ม. (พระพุทธศาสนา),  
Ph.D. (Philosophy)

: ดร.วิโรจน์ วิชัย, ป.ธ.๓, พธ.บ. (ปรัชญา), พธ.ม. (พระพุทธศาสนา),  
พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)

วันสำเร็จการศึกษา : ๒๒ มกราคม ๒๕๖๐

### บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “วิเคราะห์เกณฑ์การตัดสินทางพุทธจริยศาสตร์จากการสร้างเครื่องรางในสังคมไทย” มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครื่องรางในสังคมไทย ๒) เพื่อศึกษาเกณฑ์การตัดสินทางพุทธจริยศาสตร์ และ ๓) เพื่อวิเคราะห์เกณฑ์การตัดสินทางพุทธจริยศาสตร์การสร้างเครื่องรางในสังคมไทย ผลการศึกษาพบว่า

แนวคิดการสร้างเครื่องรางในสังคมไทยมีมาช้านานและเชื่อว่ามีพลังศักดิ์สิทธิ์เมตตามหานิยม ค้าขายโชคลาภ กลับดวงพลิกชะตา และเลื่อนยศ เป็นอาทิ ในสังคมไทยเครื่องรางเป็นสิ่งที่นับถือและศักดิ์สิทธิ์สามารถให้แคล้วคลาดจากภัยอันตราย เครื่องรางแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ (๑) เครื่องรางตามธรรมชาติ เป็นสิ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ โดยมีความเชื่อว่ามีพลังศักดิ์สิทธิ์คือเป็นวัตถุธาตุธรรมมีความศักดิ์สิทธิ์อยู่ในตัวมันเอง และ (๒) เครื่องรางที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยนำวัตถุมานำพิธีปลุกเสกด้วยเวทมนต์คาถาต่างๆ ให้เกิดเป็นของสิ่งศักดิ์สิทธิ์มีอิทธิฤทธิ์

เกณฑ์การตัดสินทางพุทธจริยศาสตร์ คือ เป็นกระบวนการเพื่อแสวงหาคำตอบ เพื่อพัฒนาการแก้ไขให้ดีขึ้น และกระบวนการที่เข้าไปตัดสินเกณฑ์ทางพุทธจริยศาสตร์ว่า เหมาะ ไม่เหมาะสม ถูก ผิด ดี ชั่ว ควร ไม่ควร ในกรณีของการสร้างเครื่องรางในสังคมไทยที่จะต้องวิเคราะห์หลักกระบวนการตัดสินทางพุทธจริยศาสตร์ว่าควรหรือไม่ควร ถูกหรือผิด นั้น เกณฑ์พุทธจริยศาสตร์ที่ว่า การสร้างเครื่องรางไม่เหมาะสมมีอยู่หลายประการ คือ

(๑) ไม่เหมาะสมต่อหลักศีล คือ จุลศีล มัชฌิมศีล มหาศีล

(๒) ไม่เหมาะสมต่อหลักมิจฉาอาชีวะ ในฐานะผู้ทำเครื่องรางเป็นพระสงฆ์

(๓) ไม่เหมาะต่อหลักวิชา เพราะเป็นตรรกานวิชาไม่มุ่งไปสู่นิพพาน

(๔) ไม่เหมาะหรือว่าไม่ควรต่อหลักปฏิบัติมุ่งสู่เป้าหมายเพื่อพระนิพพาน

(๕) ไม่เหมาะต่อหลักอรรถัตถุญตา คือ อันเป็นที่พึ่งต่อตนเอง การเป็นประทีปส่องสว่าง

จึงสรุปได้ว่า แม้เครื่องรางที่ว่าไม่เหมาะ ไม่ควรดังกล่าวนั้น ในเมื่อสังคมไทยยังมีคนสนใจ อยู่ ดังนั้น การสร้างเครื่องรางจึงเป็นกุศโลบายในการเข้าถึงพระพุทธศาสนา กล่าวคือ ให้รักษาศีล ๕ เพื่อให้เครื่องรางขลังขึ้น นี่แสดงว่าให้เครื่องรางอยู่ในฐานะเป็นสัญลักษณ์ คือ ให้คำสอนพร้อมกำกับ การยึดถือเครื่องรางนั้นด้วย เป็นเสริมกำลังใจสำหรับคนที่ยังมีปัญหาไม่มั่นคง

ส่วนการใช้เกณฑ์ทางพุทธจริยศาสตร์มาวิเคราะห์ คนที่จิตใจไม่เข้มแข็ง แต่ยังต้องการที่พึ่งอยู่ เครื่องรางโดยมีคำสอนกำกับสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในสังคมไทย อย่างไรก็ตาม เครื่องรางไม่ใช่ที่พึ่งอันประเสริฐในทางพระพุทธศาสนาเพราะไม่สามารถหลุดพ้นจากความทุกข์อย่างแท้จริง

**Thesis Title** : Analysis of the Buddhist Ethics Criterion Regarding the Fact on Amulets Creation in Thai Society

**Researcher** : Mr. Phatthana Chailar

**Degree** : Master of Arts (Philosophy)

**Thesis Supervisory Committee**

: Ven. Dr. PhraWisit Thitavisiddho, B.A. (Ethical Studies),  
M.A. (Buddhist Studies), Ph.D. (Philosophy)

: Dr. Viroj Vichai, B.A. (Philosophy), M.A. (Buddhist Studies),  
Ph.D. (Buddhist Studies)

**Date of Graduation** : January 22, 2017

### **Abstract**

The thesis entitled “Analysis of the Buddhist Ethics Criterion Regarding the Fact on Amulets Creation in Thai Society” consists of 3 objectives as 1) to study the concepts of amulets creation in Thai society, 2) to explore the criterion on the basis of Buddhist ethics and 3) to analyze the Buddhist ethics criterion regarding the fact on amulets creation in Thai society. From the study, it can be found that:

The idea of amulets creation in Thai society is for a long time and believed as that with magical power, mercy popularity, a trading fortune, destiny changing, and the rank promoting etc. In Thai society, various types of amulets are respected, considered sacred, and believed able to escape from dangers. Amulets can be divided into two categories: (1) natural amulets; they happen naturally and are believed as sacred objects in themselves and (2) man-made amulets; they are consecrated by magical spells for the sanctity and supernatural power.

In the light of the Buddhist ethics criterion, it is a process to seek answers and to develop it better, and also a process to determine it on the basis of the Buddhist ethics criterion as suitable or unsuitable, right or wrong, good or bad and reasonable or unreasonable. In case of amulets creation in Thai society, the Buddhist ethics criterion can be performed by these solutions:

(1) It is not suitable for the main precepts of Culla-sīla (small precepts), Majjhima-sīla (middle precepts) and Mahā-sīla (the great precepts).

(2) It is not suitable, for it is the Micchā-ājīva (wrong livelihood).

(3) It is not suitable for the Buddhist principle, for not the way to attain Nibbāna (the extinction of all defilements and suffering).

(4) It is not suitable for the Buddhist practice, for not the goal of Nibbāna.

(5) It is not suitable for the Attaññutā (knowing oneself), as the self-reliance and a candle shall shine.

It can be concluded that even the amulets creation is whether suitable or unsuitable, Thai people are still interested in the amulets. So the amulets creation should be a stratagem of accessing Buddhism such as observing the five precepts for adding more power. This shows that the amulets are as symbols, which must be integrated with the Buddhist teachings to increase the encouragement for people who also have intellectual instability.

Last, the Buddhist ethics criterion regarding the fact on amulets creation in Thai society can be said that people who are not mentally strong also want to the reliance for themselves. Therefore, the amulets mixed with the Buddhist teachings can be helpful for the Thai society. It should be pragmatically mentioned that the amulets are not sublime refuges in line with Buddhism, for it cannot break away from the real sufferings.